

Önálló élet mentális betegségekkel

A Mental Health Europe legutóbbi webináriumán a spanyol ernyőszervezet mutatta be tagjaival, hogy ők hogyan valósítják meg a pszichoszociális problémákkal küzdők, ezen belül a fiatalok, idősök minőségi élethez jutását. A legfőbb üzenete valamennyi előadónak az volt, hogy feladatokat, eseményeket és lehetőségeket kell nyújtani az érintetteknek. A szakmai, szociális támogatás mellett olyan programokat adni, amelyen ők részt szeretnének venni. Nem a hátrányaikra koncentrálni, hanem az erősségeiken keresztül motiválni.

Az ISEM (Inclusión Social y laboral de personas con Enfermedad Mental) egy Spanyolországban működő hálózat, amely együttműködik egy sor olyan intézménnyel, amelyek regionális, nemzeti és nemzetközi szinten a mentális egészség, a foglalkoztatás, az ifjúság és a társadalmi befogadás területéhez tartoznak. Az ISEM a mentális betegségben szenvedők támogatásával és társadalmi befogadásával foglalkozó szervezetek platformja, amely nemzeti referenciaként kíván szolgálni a mentális egészségügy területén. Filozófiáját képviselteti nemcsak az ország valamennyi szakmai szegmensében, de részt vesz a politikai döntéshozásban, illetve nemzetközi szervezeteknek is tagja. A webináriumon Irene Medina ismertette munkájuk lényegét, missziójukat, céljaikat és az ezekhez szükséges megoldásaikat. Az ISEM alapvető filozófiája, hogy integráljon minden olyan területet, ahol pszichoszociális fogyatékossgal élőkkel találkoznak, mégpedig annak érdekében, hogy olyan társadalmat alakítsanak, ahol mindenki helyet kap és teljes jogú tagja lehet. Mindennek pedig alapja az elfogadás, a megfelelő munkalehetőség és szociális élet. Ezeknek pedig a kulcsa az együttműködés, a szinergiák megtalálása, a folyamatos tapasztalatcsere, a legjobb megoldások megosztása, a tudástranszfer és a partnerség. Minden programjuk arra irányul, hogy az érintetteknek tudást és lehetőséget teremtsenek az önálló és teljes élethez. Külön programjuk a YouthMind kifejezetten a fiataloknak szól, akiket mentálisan a COVID-19 különösen megviselt. Viszont nehezen beszélnek problémáikról, így őket készítik fel arra, hogy merjenek nyitni és felkészülni, hogy megküzdjenek ezekkel a démonokkal. Mind több olyan programra van szükség, amely eszközöket ad a kezükbe, nemcsak a megküzdéshez, de a stigmák lebontásához is. Megerősíteni őket mentálisan azért is fontos, mert rajtuk keresztül tud leginkább elindulni egy szemléletbeli változás. Irene prezentációjához kapcsolódott három tagszervezetük előadása is, ahol hangsúlyozták, hogy milyen arányban növekszik a demencia előfordulása, az érintettek pedig az átlagosnál jobban szenvednek a stigmáktól, az izolációtól és sokkal nehezebben jutnak ellátáshoz is. Valamennyien azt emelték ki, hogy a legfontosabb feladatot adni a mentális betegséggel küzdőknek, de mindenképpen úgy, hogy nem a betegségükkel azonosítjuk őket, hanem a képességeik, tudásuk alapján. Francisco Gallan előadásban a „Cultural Heritage” programjukat mutatta be, aminek célja a művészet beépítése az életükbe, ami egyrészt segít kifejezni magukat, másrészt nagyon sokat segíthet a megküzdésben is. A kulcs pedig, mint valamennyi előadó prezentációjából kiderült: biztosítani kell, hogy azok az emberek, akik mentális betegségben szenvednek, vagy akiknél fennáll annak kockázata, proaktív, megelőző, terápiás, útmutatási és támogató intézkedésekkel ériék el a teljes társadalmi és munkaügyi integrációt. Paradigmaváltás kell a mentális betegségben szenvedő, vagy annak kockázatának kitett emberek ellátásában egy olyan új ellátási modell irányába, amelyben az egyén vezető szerepe érvényesül életminősége javításában. Ehhez pedig nem csak a motiváció a lényeg, hanem arra kell koncentrálni, hogy a programoknak részesei legyenek és maguk tapasztalják meg azt, miért szeretnének ezekben részt venni.

Kun Viktória